

12 OCT 1925

LORANT

CIMBORA

ROMÁNIA ÉS AZ UTÓDALLAMOK EGYETLEN MAGYARNYELVŰ KÉPES HETI GYERMEKLAPJA

FŐSZERKESZTŐ:

Benedek Elek

KONIG & PAYER OMARÉ

4.
évf.
30. szám
1925. év
Július
26.

István anyja.

Irta DUMITRU BOLINTINEANU. — Magyarba átültette: Dr. SZEREMLEY ÁKOS. —

I.

Egy fekete sziklán, öreg kastélyházban,
Ott, ahol a völgyben kis víz folyik el,
Gyenge déli urnő csak sóhaj magában
És már tilkolt könnye csak nem apad el.
Ura a csatában s hirt nem hallatott,
Azt sem tudja róla, élő vagy ha'ott?

II.

Éjtélt üt az óra, a kaput verik.
Nyílik fent egy ablak: Van valaki itt?
— Édes anyám, lelkem, én vagyok, fiad!
Ah, a sors kegyetlen hozzánk néhanap.
Jövök a csatából, van nehéz sebem,
Nem tudott megállni fogyó seregem.
Ah, de nyíttas ajtót, vagy váratsz-e még?
Közeleg az ellen ... fázom, sebem ég.

— Hogy mondád? Ki volnál? — István messze van
Én vagyok az anyja és ő a fiam.
Jár nehéz csatákon, az ellent veri,
Várom minden órán győzelemteli.
Aki másképp tér meg, nem lehet fiam,
Vándor az, bolyongó és boldogtalan.
István ... ah, hogy István? ... akkor is ... igen!
Ki hazátlan áll itt, nekem idegen.
Menj, csatázz és hősként hogyha elesel,
Hantodat virág s dal ékesíti fel.

III.

És megfordult István és kürtjébe fujt
És megtelt hadával a völgy és az ut.
És amerre mentek, járt a győzelem
És diadalt vettek az ellenfelen.

(Fogarasz.)

A kis Kerek Karika

Irta: DRASKÓCZY ILMA.

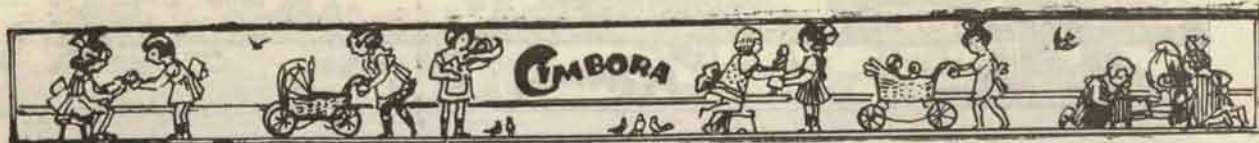
Ugy-e, betüvető, helyesírást tudó Cimbora-olvasók, azt hiszitek, hogy rossz ortográfiával van írva a fenti címben a Kerek Karika, merthogy helyesen így volna: kerek karika. De bizony Kerek Karika az, akinek érdekes meséjét ma hajnalban álmodtam meg, kakaskukorékolás előtt.

Hát, volt egyszer valamikor ezen a körszél körül kerek világon egy gyönyörű szép nagy kerek erdő s annak pont a közepes-közepén, mintha cirkalommal körözték volna ki, egy csillogó kerek tó. A tó környékszél körül volt koszoruzva gyerekenyér nagyságu, kerek, fehér Margit-virágokkal, amelyek pöttyentett sárga szemükkel mind a tó villogó vizébe néztek. Szép kerek virágarcukban gyönyörködtek talán? Aligha, mert a tó tükre, csak torz, összetört képét adta vissza mindennek, olyan erős hullámgyűrűket vetett. A gyűrűk a tó közepén kicsi körökkel kezdődtek, mintha nagy követ dobott volna valaki bele a fellegekből, s aztán mind tágabb ívben hullámzottak szét, egész a tópartig. Ezen csodálkoztak a kis Margit virá-

gok bólingató fejjel és kerekre nyílt csöppentett méz szemükkel. Ilyet ők még nem láttak, mióta a víz fölé bókolnak, mert a tó mindig olyan hullámtalan, rezdüléstelen sima volt, mint egy szép tükörkép. S most a vízgyűrűk mind erősebben és gyorsabban karikáztak és torlódtak, már szinte át-át csaptak az ő sugaras virágfejükön is, mintha csak valamit kiakartak volna dobni magukból.

Éppen arra járt egy halászember kerek meritőhálójával. Megállt a viharzó tó mellett. Gondolt egy okosat és beleméritette a hálóját. Azt remélte, jó fogást csinál, hisz a kereken hullámozó víz mind fölzarvarja s a parthoz kergeti a halakat. De a háló nem merült ám bele simán a vízbe, az is sodródott, rázódtott kerekben körbe, mintha patogatott kukoricát pöngetne, úgy, hogy már-már kisodorta magát a halász kezéből, mert a víz örvénye a tó közepéből most mind a háló köré csavarodott. azt rángatta, lökte, dobálta. De a halászembernek markos tenyere volt s csak fogta szorosán a háló nyelét s lassanként kezdte ki-

emelni a veszedelmes vízből, kíváncsian, hogy vajjon mennyi halat zavart beléje az áradat? Csak vonja, vonja a hálót, de halat nem lát egy fikarcnyit sem benne. A háló hurkai megszabadulnak lassanként a víztől s még mindig semmi hal! Abban a percben, amikor utolsó fonadék is elhagyta a vizet, a tó, mintha el-metszették volna, megállt a háborgásában s ismét tüköregyenessé simult. A halászember busan néz az üres, zsákmánytalan hálóba. Semmi sincs benne. De hopp! valami kis tárgy mégis imbolyog a fenekén. Kiemeli: ni, egy kis kerek karika! — Na ha már kihuztam, el is viszem az asszonynak, majd csak használja valamire. A kis virágok helyeslően rábólintot-tak s boldogan hajoltak ismét a sima tó fölé.

A halász pitykés labija zsebébe csusztatta a kis kerek karikát s otthon a feleségével csak forgatták, nézték, ugyan miből lehet? Talán ezüst? De olyan penészes, zöldes, mintha már sok évig feküdt volna a tó fenekén. Gyűrű for-mája volt, valami ismeretlen betűk is voltak bele vésvé, de oly picit volt, hogy az asszony-nak még a kis ujjára sem ment fel egészen. Hát nem is erőltette, hanem zsinórra fűzte s a nyakába akasztotta parádénak.

Multak a napok. Nem történt semmi. A kerek erdő zöld volt, a kerek tó nyugodt és sima, gyerektenyényi Kerek Margit virágok nézték benne sugaras virágarcukat. A halász halászott kerek meritő hálójával és az asszony viselte a kis karikát a nyakában. De annyi mégis történt, hogy a kis karika, mintha minden nappal rohamosan nagyobb, nehezebb és fényesebb lett volna.

— Sebaj, mondta a halász, ha ezüst, annál jobb, majd a nagyvásárkor eladjuk a vásárban az ezüstművesnek, hátha vehetünk az árán egy tehénkét. Merthogy bizony ők igen szegények voltak, mint ahogy már egy egyszerű halász-ember szokott lenni.

De a kis karika már szinte kellemetlenül nagy és súlyos lett a Maris asszony nyakán, úgy húzta lefelé. Egyszer el is szakadt a zsi-nórja, s minthogy közbe olyanná dagadt, mint egy kisebb fonatos kalács, nem is fűzte uj zsi-nórra, hanem letette disznek az asztal közepére.

— Milyen jó, hogy holnap már itt a vá-sár, bevihetjük a kerek karikát, mert ha tovább nő, még el sem fér a házban, hát még a ko-csin! Hadd nőjön most már tovább az értéke

a tehénkében, amit rajta veszünk. Még tán egy csacsis kórdéra is futni fogja belőle, amin a halat hordom majd be a városba — örvende-zett a halász — s nem kell mindig a Kelemen szomszédnak leszurni a huszast, amiért föl-en-ged a kasba.

El is ment estefelé megérdeklődni, hogy hány órakor indul hajnalban a szekér, a fele-sége pedig egy kis lisztért futott, hogy még utra-való pogácsát süssön a forró hamuban, mert hosszú a nap még a vásárban is.

Nagy, egetverő csodára tért vissza.

A szobában, az asztal közepén, egy re-mekbe csöppentett világszép kicsi gyermek ült, kicsi ingecskében!

— Jézus, Máriám, irgalmazz elment eszemnek, honnan kerültél ide s ki vagy te tündérek gyermeke?

— Tejet Tajita, — pötyögte a pirinkó ember kacagva.

— Tejet kérsz, gyöngyöm? Futok, hozom rö-gvest! Még ilyen csodát ki ért meg!?

Tejet medissza Tejet Tajita.

De ezt már nem is hallja az asszony, mert köcsögöt kapva fut a szomszédba tejért, csak elébb egy kendőt dob még a picit csóréra.

Mire visszajő, már eltűnt az apró gyer-mek, hanem egy 6 éves forma göndörfürtű fiu fut eléje a rojtos keszkenőbe.

Ugy meghököl a halászné, majd elejti a tejet.

— Teremtő egy uristenem! Hová lett a picit tündér s te ki vagy, legényke?

— Én vagyok a kis Kerek Karika.

— Kicsoda, te?

De észhez se térhet a halászné s már jó az ura is nagy lelkendezve:

— Jaj, Maris fiam, tán Urunkjézus járt a házunk táján. Amikor bejövök az udvarra, hát egy olyan formás kis riska van a kerítéshez kötve, amelyet csak álmodhattam vón magunk-nak; de ez semmi: egy szemenszedett, gyö-nyörű kis, zöldre mázolt kordé is csikorog elémbe, vonja egy nagyfülü számárka. Nézd-e, asszony s huzgálná kötényénél fogva az ajtó felé.

— Hát te meg ezt nézd-e, ezt az ember-fiókat, Esvány, s hátra fordul Maris asszony, hogy kézenfogja a fiúcskát. Az ám, egy sihe-der legénykét. Uram, irgalmazz! Ezt már a nemjő teszi velem, hányja a keresztet a ha-lászné.

— Ne ijedezzenek, jó emberek, szólal meg csengő hangon az ifju gyermek. Nincs a rossznak semmi köze a dologhoz. Csodának ugyan csoda, de még most nem beszélhetek róla. Idején minden kiviláglik. Most csak arra kérhetem kizyelmeteket, fogadjanak fel engem két esztendőre szolgálégénynek. Nem fogják megbánni. Ami a riska tehenet és a csacsikordét illeti, csak tartsák meg nyugodt békességgel, mert az valóban a kizyelmeteké.

— Jól van, én felfogadlak, helyre sihernek látszol, — szól a halász, ugy is nehezen emelintem már a teli halas kosarat. S ha már hozzánk vezérelte a jó szerencse a szamaras kordét, ahhoz is elkél egy kocsiska.

— Oh, édes gyermekem, én meg, hogy éppen fiamnak foglak tekinteni, szóló könnyeit nyomogatva szét köténye csücskével a halászné. Ugy sem áldott meg a jó Isten gyermekkel. De hogyan szólítsunk, édes fiam?

— Nevezzenek csak Kerek Karikának, mert azt az egyet már most is elárulhatom, hogy bizony én a kerek karikából bujtam ki, amely itt van la, széttöredezve. Azzal márkába kapva a gyűrűdarabokat, addig sodorgatta, nyomogatta a tenyerén, míg újra össze nem zsugorodtak, tömörödtek a régi kis ezüst gyűrűvé, amely így éppen ráillett az ő nevetlenuijára. S a halász gazdáék házára áldás szállt a fogadott fiuval.

(Vége következik.)

Emlékezzünk régiekről.

Az utolsó nemzeti király.

— Irla: BENEDEK ELEK. —

A mohácsi csata nem ásta volna meg a sirját a magyar nemzet függetlenségének, ha a nemzetet egy testté és lélekké forrasztja a közös veszedelem érzete. Súlyosabb veszedelmet is kihevert már a nemzet s kiheveri ezt is, ha a lelkek megszabadulnak a pártoskodás ördögétől. A szultán maga sem tudta, hogy Mohácsnál voltaképen a magyar haderőt semmisíté meg s ha a nemzet idejében magához tér, újra összeszedheti magát s megőrzi az ország függetlenségét, melyre minden időkben oly nagy gondja volt. A Cselepatákba fult király halálával ismét visszanyerte abbéli jogát, hogy véreből való vért válasszon királyául. A többségnek meg is volt a jelöltje Zápolyai János vajda személyében. Két hónappal a mohácsi vész után, Tokajban meg is történt a választás. Am néhány főúr, kik az özvegy királynéval Pozsonyba menekültek, hallani sem akart a vajda királyságáról. Sok hűn terhelte a lelküket, féltek a számadástól, ha Zápolyai lesz Magyarország koronás királya. Az özvegy királyné minden követ megmozgatott, hogy testvére, Ferdinánd legyen a király. Arra a szerződésre alapították a jogát, mely a Habsburg és Jagelló-ház közt kötöttett s melynek értelmében a Jagelló-ház kihalása esetén a Habsburg-ház valamelyik tagja öröklí a magyar koronát. Kezdetben Ferdinánd-

nak semmi kedve nem volt arra, hogy Magyarország királya legyen. De ez csak addig tartott, amíg a szultán ki nem ürítette Budát. Most már hajlandó volt elfogadni a koronát, de örökség jogán s nem a királyválasztó országgyűlés kezéből. Maga Zápolyai János sem esekedett nagyon a koronáért. Érezte, hogy nehéz feladat várakozik reá s e feladatra nem érezte magát elég erősnek. Aminthogy nem is volt az.

Székesfehérvárt gyűlt össze a királyválasztó országgyűlés. Itt temették el nov. 9-én II. Lajost, ilt választották meg másnap egyhangulag Zápolyai Jánost (1526-1540) királynak. Általános volt az öröm az országban, hogy a nemzetnek újra van királya, még pedig izról-végre magyar királya. Aki köznemesi sorból emelkedett a királyi székbe, éppen mint a halhatatlan emlékezetű Mátyás király. De az öröm nem tartott sokáig. Pozsonyban, az özvegy királyné udvarában, az ármány rem pihent. Kihirdették itt a királyválasztó gyűlést s bár a megyék nem is küldöttek erre követeket, egynehányan megválasztották Ferdinándot királynak, természetesen — egyhangulag. Ugyancsak egyhangulag törvénytelennek jelentették ki János megválasztását. Egyszerre tehát két király volt Magyarországnak: Zápolyai János, a koronás s I. Ferdinánd, a címzetes király. A koronás ki-

rály ekkor még könnyen elbánhatott volna a címzetes király pártjával, de hiába biztatták Jánost a hivei, nem háborút akart ő, hanem békét. Azt hitte, az ország érdekében cselekszik, ha kibékül Ferdinánddal s általában kereste a Habsburgok barátságát abban a reményben, hogy ezek segédelmével kiveri az országból a törököt. S mert a hatalmas német római császárnak, V. Károlynak, Ferdinánd testvér-
 dtyjának, aki ura volt Spanyolországnak, Olaszországnak, Belgiumnak s akinek nagy birodalmában »a nap nem szállott le soha« — német ügyekben Ferdinánd volt a helyettese: Zápolyai, a koronás király, Nándorfehérvár visszafoglalására Ferdinándtól, a címzetes királytól kért segítséget. Ferdinánd, hogy féltrevezesse János királyt, megkezdte vele az alkudozásokat s közben ügynökei bejárták az országot, toborzották a hiveket mellette, ugyanakkor készülődött a háborúra, de nem a török, hanem Zápolyai ellen. Minden hadüzenet nélkül 1527 júl. havában betört az országba s a készületlen Zápolyai ott hagyta Budát, mely egyetlen fegyvercsapás nélkül került Ferdinand kezébe. Majd Tokajnál megverte János király hadát s nov. 3-án már fején ült a korona. Székesfehérvárt koronázták meg (1527-1564) nagy ünnepek között s most már két koronás király volt Magyarországnak. A következő évben János király Lengyelországba menekül s ha Ferdinánd maga ellen nem tüzeli a nemzetet azzal, hogy német zsoldosai épp úgy prédáltak, mint a törökök, most könnyen megvetheti vala lábát az országban. De az országnak voltaképen nem volt királya, jóllehet kettőnek a fejére tették egy esztendő leforgásán a szent koronát s így mind a kettő törvényes királynak mondhatta magát.

A legszomorubb napok következtek. Két király áll szemben egymással, ketté szakad az ország, két pártra eszmék a nemzet. A nagy fejlettségben ismét felsüt azoknak a napja, akik szeretnek halászni a zavarosban. Általánossá lett az erőszak, a kis királyok dulakodása. A hatalmasabb ráteszi kezét a gyengébb birtokára s nemcsak a német zsoldos, meg a török martalóc pusztítja a köz- és magánvagyonot, de pusztítják az egymással hadakozó urak is. Ahoz a királyhoz pártolnak, amelyiktől a legtöbbet remélhetnek s némelyek úgy változtatják a királyukat, akárcsak a ruhájukat. Két nagy hatalmasság tüze közé kerül az ország: nyugaton a

hatalmas német római császárság, keleten a török császárság közé, Mindakettő megsemmisítéssel fenyegeti az ország függetlenségét. Kezdetben János király, hiveinek tanácsa ellenére, a Habsburgokkal keresi a barátságot. De csakhamar keserves tapasztalatokat szerez s most már a szultánhoz fordul. Ugyanezt teszi Ferdinánd is, de a szultán elsőbbséget ad Zápolyainak. Az az érdeke, hogy gyengítse a Habsburgok hatalmát s bár »a legyőzött Magyarországot magáénak tekintette«, hajlandó volt az országot átengedni János királynak s meg is védeni, ha évi adót fizet s ezzel elismeri hűbéres voltát. Az utolsó nemzeti király nem fogadta el ezt a föltételt s a szultán adó nélkül is elmerete Magyarország függetlenségét, szövetségének fogadta János királyt s elhatározta, hogy hadat vezet Ausztriába. Három évvel a mohácsi vész után, 1529. aug. 28-án találkozott a mohácsi mezőn a szultán és János király, ki időközben visszatért Lengyelországból. Innét indultak Budának, azt elfoglalták, János király beült a királyi palotába, a szultán pedig folytatta útját Bécsnek. A nagy terv: Bécs meghódítása nem sikerült. A télies időjárás visszafordulásra kényszeríté a szultánt s az egész utnak az volt az eredménye, hogy a magyar korona visszakerült János királyhoz.

Amint a szultán hazament, Ferdinánd megragadta a kedvező alkalmat, betört az országba s elfoglalta a dunántuli vidéket. Megostromolja Budát is, bár sikertelenül. Am a szultán ezt az ostromot úgy tekintette, mintha Ferdinánd ő ellene indított volna háborút s nyomban meg is akarta ezt torolni. Lefoglalták egyéb bajok s így csak 1532-ben indulhatott el, most már azzal az elhatározással, hogy a magyar területet egész Bruckig elveszi Ferdinándtól). Jurisics és maroknyi őrsége csudálatos hősiességgel, vakmerő elszántsággal védte a várat s a szultán végre is, hogy folytathassa útját Ausztriába. Kénytelen volt abbahagyni az ostromot. Mindössze annyit ért el, hogy egyezség útján kitűzhetett egy török zászlót a vár fokára. Nagy szolgálatot tett Jurisics Ferdinándnak azzal, hogy hosszú ideig feltartóztatta a törököt. Mire a szultán Ausztriába ért, V. Károly császár rengeteg haddal: 80 ezer gyalogossal és 6000 lovassal várta. A szultán nem mert megütközni, a császár sem s a török sereg háboru nélkül huzódott ki

Ausztriából. Maradt minden a régiben: ketté szakadt ország, két király. És a nemzet mintha kezdene belétörődni a szomorú gondolatba: hát oszljon két részre az ország, legyen két királya. Osztozkodják meg rajta János és Ferdinánd. Maga a szultán is belétörődik e gondolatba. Megkötí a békét Ferdinánddal, ha hódolata jeléül elküldi neki Esztergom kulcsát. Állapítsák meg a két király birtokának határait. Am midőn köztudomásúvá lett a szultán akarata, nagy ijedelem szállotta meg a lelkeket. Különösen megrémültek azok az urak, akik nem tudták, hogy az osztozkodás után melyik király hatalma alá kerülnek? Mindenképp meg akarják akadályozni Ferdinándot a hivei, hogy átadja Esztergom kulcsait a szultánnak. De Ferdinand, ki mindég úgy gondolkozott, hogy elég neki, ha Ausztria megerősítésére megfelelő területet kap Magyarországtól, elküldötte a szultánnak Esztergom kulcsait.

Ezzel megsemmisült az a reménység, hogy a szultán az egész ország birtokához juttassa János királyt; megsemmisült hosszú időre a nemzeti egység reménye.

A jobb hazafiak lelkét nehéz gond szállta meg. Most kezdődött a bűnhődés a múlt bűneiért.

E nehéz napokban tűnik fel Fráter György nemes alakja. Ki volt ez a Fráter György? Szegény horvát nemes ember fia volt ő, család neve Martinuzzi Utjesenovics, s Fráter Györnek azért hívják, mert egy ideig a sajtóládi pálos kolostor főnöke lett. A zárdából került vissza János király udvarába, aki a nagy tehetségű embert kincstartóvá s váradi püspökké nevezte ki. Kitűnően értett a pénzügyek rendezéséhez, rendben tartotta a király kincstartárát s ravasz, találékony elméje sok nehéz kérdést oldott meg ügyesen, a törökkel és a némettel való örökös egyezkedésekben. Gyorsan forgatja a köpenyegét, kétszínű szerepet játszik, hol a törökkel, hol a némettel barátkozik, hol mindakettővel egyszerre, de kétszínű szerepével az ország érdekeit szolgálja. Az alacsony sorsból magas polcra emelkedett barát igaz magyarrá lett, az ország függetlenségének lelkes harcosa, amit eddig még egy alacsonyorsból fölemelkedett emberről sem jegyezhattünk fel. György barát őszinte védője, támogatója volt a szegény, elnyomott népeknek. Ő az, aki János királyt rábirja az

1514-iki kegyetlen törvény eltörlésére s visszaadja a jobbágnak a szabad költözködés jogát.

Valóban, Fráter György alakja messzire kimagaslott ama kor vezető emberei közül, de már arra ő sem volt elég erős, hogy az ország függetlenségét helyreállítsa. Az 1538-ik évben a két király békét kötött Nagyváradon. Békét a tényleges birtokállapot alapján. János is elismerte Ferdinándot koronás királynak, Ferdinánd is Jánost. Am kikötötték a szerződésben, hogy János halála után a trón Ferdinándra, vagy örökösére száll. Még az esetben is, ha Jánosnak fia születnék. Ekkor még Jánosnak nem volt felesége. De az esetre ha megházasodnék s a házasságból fiu születnék, ennek részére biztosították a szepesi hercegi címet s megfelelő uradalmakat. Ferdinand kötelezte magát, hogy János király esetleges fiának adja valamelyik leányát, de Magyarország mindenképpen a Habsburgokra száll s a szepesi hercegnek csak az esetben lesz joga a magyar trónhoz, ha a Habsburg családnak magva szakad. Nagy, erős barátságra, egymás védelmére kötelezték le magukat a török ellen s mindenféle ellenség ellen s végezetül kikötötték, hogy a szerződést titokban tartják, nehogy megtudja a szultán.

Maradt tehát az ország kettészakadva s két királlyal. Eggyé az ország csak János király halálával lehetett, de már nem nemzeti, hanem idegen királlyal. János király, az utolsó nemzeti király, tehát alul került. Aláírta a szerződést abban a reményben hogy a török ellen majd megvédi az országot a Habsburgok világhatalma. Hogy a szultánt félrevezessék, egy évi fegyverszünetet kötött a két király. De hiába titkolóztak, a nagyváradi békeszerződés híre csakhamar eljutott a szultán fülébe s ez nyomban készülödni kezdett a háborúra. Készült János király is. A derék György barát 80 ezer lovast szerzett össze, de Ferdinánd, ki papiroson nagy, erős barátságot fogadott, mindössze kétezer zsoldost küldött. Jóllehet ötezret kértek tőle. A háború elmaradt, mert a szultán ezuttal Moldovában hadakozott s ebből Ferdinánd nagy oktalannul azt következtette, hogy a szultán nem mer kikötni a hatalmas Habsburgokkal. Annyira elbizakodott, hogy a nagyváradi békeszerződést nyilvánosságra akarta hozni, jóllehet a szerződés V. Károly császárt

bizta meg a nyilvánosságra hozattal, megvár-
ván azt a pillanatot, amikor kellő készüllettel
vivhatják meg a törökkel a döntő ütközetet.
Folytonosan nyugtalanította János királyt a
szerződés közzétételének emlegetésével, ezen-
közben izgatott az országban ellene, szerezte
a híveket magának s midőn megtudta, hogy
János király házassodni készül, a házasság
meghíusítására minden követ megmozgatott. De
a házasság mégis megtörtént, a magyarok nagy
öröme. János király feleségül vette Zsigmond
lengyel király Izabella nevű leányát, ezt a szép,
fiatal, eszes leányt s 1539 márc. 2-án nagy és
fényes ünnepségek közt folyt le az esküvő,
ugyanakkor a bájos királyné koronázása is.
Isten e frigyét egy év múlva fiugyermekkel
áldotta meg. Erdélyben, Szászsebesen találta a
hir János királyt fia születéséről. Erdélyben,
hová nagybetegem ment le Budáról, hogy le-
csendesítse az ellene szított felkelést. Mintha új
erőt öntött volna izmaiba az örömhír, nem tö-
rődve súlyos betegségével, fölkapott a lovára s
sebes szélnél sebesebben vágatott a táborbá-
ny, hogy jelentse híveinek a nagy örömet. De alig
tiz nappal élte túl fia születését: 1540. júl. 18-án
meghalt az utolsó nemzeti király.

A halál nem találta készületlenül: hosszabb,
nehéz betegség előzte meg azt. Beteg volt a
teste, beteg volt a lelke: azzá tette a gondolat,
hogy halála esetén még szomorubb sors néz az
országra. Mi lesz özvegyével? Mi lesz szüle-
tendő gyermekével? Belátta, hogy a váradi
szerződéssel nagy hibát követett el. Szomorun-
ak látta a jelent, kétségbeesett a jövőre.
Még mielőtt Erdélybe indult, megeskettette
György barátot s Petrovicz Pétert, aki rokona
volt, hogy halála után Budát és Visegrádot,
ahol a szent koronát őrizték, megtartják öz-
vegye számára. A barát esküje némiképp meg-
nyugtatta háborgó lelkét s halálos ágyán órá,
Petroviczra és Török Bálint gondjára bizta fe-
leségét s fiát. A derék barát, amíg lehetett,
titkolta az utolsó nemzeti király halálát. Er-
kújéhez híven arra volt gondja első sorban,
hogy Buda az özvegy kezén maradjon. A szul-
tánhoz követet küldött s azzal nyugtatta meg,
hogy János király meghalt ugyan, de fia szü-
letett, az újszülött lép majd örökébe. Közben
a holttestet fetvitték Budára, ahol tíz napig volt
kiterítve. Az ország minden részéből zarándo-
koltak a népek az utolsó nemzeti király rava-

talához s tenger nép kísérette Székesfehérvárra,
ahol szeptember végén helyezték örök nyuga-
lomra. Itt temették el az utolsó nemzeti királyt
s vele a magyar nemzet önállóságát. A króni-
kás szerint »minden népek siratták« — és si-
rathatták is. A nemzet zöme szerette az utolsó
nemzeti királyt, aki ha nem is termelt a nehéz
feladatra, mely ennek a szomorú kornak a ki-
rályára várt, megvolt benne a készség, a jó-
akarát, hogy országát s nemzetét boldoggá te-
gye. Arra, hogy az idegen beavatkozástól meg-
szabadítsa az országot, nem volt elég erős: a
jóakarathoz hiányzott benne a bátor elszántság,
a nagyot merés erénye. A nemzet lejtőre ju-
tott s az ő keze gyenge volt arra, hogy e lej-
tőn visszatartsa. Meg kellett lakolni a múlt
nagy bűneiért. Meg kellett érní a nemzetnek
azt is, hogy háromfelé szakadjon az ország.
Hogy egyszerre török és német sorvassza tes-
tét, lelkét, szíjja ki életerejét.

Török világ, német világ: e két nevezet-
ben fejeződik ki leghívebben a magyar nemzet
története az ezután következő másfélszáz esz-
tendőnek a folyásán.

Isten csudája, hogy »él magyar, áll Buda
még«.

(Kisbaczon.)

A gyermek csókja.

— Irta: SARKA LAJOS. —

— Jó anyám, óh, ugy-e elbocsátasz?
Barátnőmhöz jálszani megyek,
Kurta, erős felelet a válasz:
- Nem, leánykám, mostan nem lehet.

S a könnyörgő gyermeki tekintet,
A kis ajakról egy hosszú csók
Az anyai arcra mosolyt hintett
S megenyhíté a szigorú szót.

(Szatmár.)

Az ópium.

— Irta: CSATKAI JÓZSEF. —

Távol keleten van egy kocsmá, ahol csendesek a vendégek, a boros flaskót egymás fejéhez nem vagdossák, de még duhaj nótákat sem dalolnak. Ebben a kocsmában nem mérnek bort; sört sem, pálinkát sem. A vendégek alszanak és szájukban hosszú pipa. A pipából szívják a mámort, amely álmukat vonzóvá fűszerezi. Többnyire szegény emberek járnak ide, akiknek kevés a pénzük ahhoz, hogy az ünnepet a hétköznaptól eltérővé színezzék, de vannak azért gazdagok is köztük, akik az ópium okozta bűvös álmokat többre értékelik az élet valóságos kincseinél.

Betévedt ide egyszer egy fáradt vándor. Szokás szerint tőle sem kérdezték meg honnan jött, hová megy, ki fia, miféle? Fizetett és pár perc múlva ott feküdt a pamlagon és sóvárogva szívta az ópiumos pipát.

Lopózzunk csendesen álmainak berkeibe s lessük meg, érdemes-e a testet halálra mérgezni, a lélek képzelt gyönyörűségeiért.

... Kopár, száraz, forró sivatagban megy a vándor. Szomjas és epedve kémleli a sziváridéket. Sehöl semmi biztató. Félálomban szívja a keserű ópiumpipát, de ime: gyönyörű pálmaliget mosolyog a láthatáron. E biztató látomány felfrissíti életkedvét és gyorsabban kilép. Pár perc és már előtte a sivatag kopár mezeje, mert csalóka délibáb volt a pálmaliget. Volt, nincs, eloszlott. A vándor pedig tikkadtan, ájultan hull a földre.

Amint felnyitja szemét, gyönyörű pálmaligetben látja magát. Údító vizü kis pataokban szomját örömmel csillapítja, pompás gyümölcsökkel éhételoltja, már-már énekelni kezdene jókedvében, amikor a pálmák átalakulnak ciprusokká és szomorufüzekké. A ciprusok és szomorufüzek tövén apró sirok, közöttük egy hatalmas szép márványkripta. A vándor bemegy a kápolnaszerű kriptában, melyben nyitott koporsóban fekszik a világszép királykisasszony. A vándor megilletődve nézi a királykisasszonyt, oly szép, mintha élne, pedig halálálmot álmodik. Mikor halt meg? Miért halt meg? Sehöl senki, aki megmondhatná. Fájó szívvel indul a vándor, hogy megtudja a szörnyű valót. Nem kellett messze mennie. Aki rályi palota oly fekete volt, mintha leégett volna, ámbár csak fekete leplekkel

vonták be. Alig találta meg a kaput. A lépcsőn meg majd elbukott, mivel a lépcsőfokokat alig lehetett megkülönböztetni egymástól; azok is feketével voltak bevonva. Valóságos gyászpalota volt, oly sötét, mint a bánat.

A király és a királyné a trónuson ültek, talpig feketében, senki észre nem vette volna őket, ha csak fehér hajuk és sápadt arcuk a sok feketeségből ki nem fehérlett volna. Elszorult szívvel kérde tőlük a vándor, hogy mi történt a királykisasszonnyal? Nagy busan elmondják, hogy lakik a közelben egy hétéfejű sárkány, amely minden évben egy hajadonleányt ragad el a városból, ez évben a királykisasszonyra került a sor. A palotaőrök ugyan védelmezték a szegény királylányt, hogy a sárkány el ne vigye, de életét megmenteni mégsem tudták, mivel a sárkány mérges karmaival megölte. — »Egy életem, egy halálom, de a hétéfejű sárkányt levágom« s azzal már ment is, hogy megbosszulja a szép királyleány halálát.

Disznólábon forgott a sárkányvár, mivel a kacsalábak már elfogytak. — Állj meg te palota, jere ki te lakó! — így kiállt a tettekész vándor és ime: a palota nem forgott már és egyik ablakon kinyult egy sárkányfej: — Ki az, aki oly merészen bekiabál hozzám, ahogyan eddig még emberfia nem merészelt? — Semmi közöd hozzá, — felelt a legény — egyébként szívesen elbeszélgetnék veled egy kicsit. — Lehet is, mert én nagyon okos vagyok, felelt a sárkányfej. — Hadd lám, kemény-e a nyakad? Nyissz! és kardjával hirtelen levágta a hengegő sárkányfejet. Ekkor a sárkány második feje bujt ki az ablakon: Ugyan miért is viszket annyira az első fejemenek a nyaka? — Ezért! felelte a legény és nyissz! levágta a második fejet is. Erre előbujt a harmadik fej, ez nem látott, mivel nem volt szeme, de bölcsesége annál nagyobb volt és így beszélt: — Miáu, miért bántod a fejemet? Csak legalább látnám, hogy miféle vagy? — Csak az a baj? Ha akarod, felnyithatom a szemeidet. — Hogyan, mikor nincsenek? — Ugy, hogy az örök világosság fényeskedjék neked, de rögtön! — s ezzel nyissz! levágta a harmadik fejet is. Pár perc szünet után elő-

bujt a negyedik fej. — Soká marad odakint a három első fejem, bizonyára nagyon érdekes dolgokat hallanak, kíváncsi vagyok, mi lehet az? De jaj, hiszen valaki levágta őket! Ki vagy te gazember és hogy tudtad ezt cselekedni? — Hogyan? Így! — Nyissz és lent volt a negyedik fej is. De ekkor megjelent a nagyszáju ötödik fej, ez annyit locsogott, hogy se nem látott, se nem hallott. — Jajgatást hallottam, bizonyára te jajgattál, lovag, mért civakodol a fejtestvéreimmel? Persze ide állsz hencegni s ha kapsz egy kis szikrát a füledbe, mindjárt pityeregsz, hát csak menj szépen haza a mamáéhoz, mert ha el nem kotródol innen, nagyon meggyülik a bajod. — Hallgass, te locsogó, unom ezt a sok hiábavaló karattyolást! Nyissz, hallgass el örökre. A fej lezuhant és már hallgatott is örökre. De ekkor dübörögve kinyomult a hatodik fej. — Megállj lovag, rajtam ki nem fogsz, én bennem lakik az ész! Látom, hogy levágtad fejeimet, de ha hozzám nyulsz, halálfia vagy!

— Nem is én nyulok hozzád. Hát ki? — A kardom, nem is hozzád, hanem a nyakadhoz. Nyissz. Szétloccsanva gurult háromfelé a fej. Csikorgó fogakkal, vérbenforgó szemekkel mászott ki a hetedikfej. — Én vagyok az evő-ivó fej, éhes vagyok, szomjas vagyok, dühös vagyok, hú! — Mit ehetnél? — Egy új királykisasszonyt. Hú, mennyi vér, kié? — A tied. — Lehetetlen! Brr. Mit csináltál a fejeimmel? — Amit veled, ezt, ni, nyissz! Életelenül terült el a sárkány, mivel már több feje nem volt. A vándor pedig egy nagy ponyvába rakta a sárkányfejeket és vitte a temetőbe. A kriptába lekiáltott: — »Királykisasszony, volt sárkány, nincs sárkány, itt a hét feje holtan, én voltam, ki legyilkoltam.« — Csodák csodája: a királykisasszony dalolva, táncolva jött ki a kriptából és átkarolta a vándort, így mentek együtt a királyi palotába. A többit nem nehéz kitalálni, pár perc múlva eltűnt minden gyásznap jele és nagy lagzira készültek.

... Egy hosszú asztalnál egymás mellett ültek, arany kancsókban bor piroslott, ezüst tálakban torta diszlett, minden ünnepi díszben ragyogott s a boldogságnak illata volt. A vándor mohón egy szelet tortát visz a szájához — iszonyu keserű volt, hogy a szive elszorult tőle. Kissé felébredt és odakiáltotta a kocsmá-

rosnak: még egy kis ópiumot a pipámba! — Már édes volt a torta, még édesebb a királykisasszony csókja, de hirtelen ágyudörgés hallatszott. Jaj! jön az ellenség. Ópiumot! Űsd, vágd! Éljen győzelem! Jaj a gyomrom! Ópiumot! Igen, már béke van. Győzedelmes bevonulás. Vidám lakoma, zene, tánc! Jaj a fejem! Jaj a szívem! Ópiumot!...

... Bizony, adhattak már ópiumot szegénynek: idegzete, szive tönkre van téve.

— Ópiumot! Lázadás, árulás! Ópiumot! Azt álmodja, hogy egy lázadó alattvaló szíven szurja. Se pillanatban az ópium tényleg megölte.

(Szombathely.)

Aczél Sári rajza.

Családi kör.

Arany Jáos ha e képet látta volna,
Az ő híres képe bizony erről szólna.
Fényes mennyországból ha letekintene,
Híres verse helyett mást penderítene

Megtartottuk a Cimborasorsjátékát.

Harmincöt nyereménytárgyat sorsoltunk ki.

A Cimborában annak idején meghirdetett sorsjáték huzását július hó 15-én megtartottuk. Amint közöltük már veletek, nem érkezett be 250 előfizető és így természetesen nem tudtuk az 50 nyereménytárgyat kisorsolni, csupán 35 nyereménytárgyat sorsoltunk ki és küldöttünk el a szerencsés nyerők címére. A sorsolás napjáig összesen 174 új előfizetőnek pénze érkezett be hozzánk és így a sorsolásban 174 sorsjegy vett részt.

Gondoltunk arra is, hogy igazságtalanságokat ne kövessünk el, miért is nem az utolsó 15 nyereménytárgyat hagytuk el, hanem a nyereménytárgyakat is kisorsoltuk olyképpen, hogy az ötven nyereménytárgy nevét is leirtuk egy-egy cédulára és valahányszor egyik urnából kihúztunk egy nyereményszámot, a másikkól egy nyereménytárgynak a nevét húztuk ki.

Nem akarjuk a Cimborasorsjáték helyét arra felhasználni, hogy ismételten közöljük veletek, hogy kik voltak a sorsjegytulajdonosok, csupán azt tudjuk közölni, hogy kiknek a sorsjegyei nyertek és milyen nyereménytárgyakat.

A sorsolást július hó 15-én délután 5 órakor ejtettük meg, amikor is 5 szatmári előfizető jelenlétében a kiküldött 174 darab sorsjegynek egy-egy kartonlapra felírt számát és a nyereménytárgyak nevét bedobtuk egy-egy urnába és két kis előfizetőnk felváltva húzott belőlük egy-egy számot. A két előfizetőnk, névszerint Hammerschmidt Bözsike és Szabó Irénke, kihúzták mind a 35 nyereménytárgyat és szegényeknek az volt a legnagyobb szomorúságuk, hogy bár mindkettőnek volt sorsjegye, egyik sem nyert semmit. Na, de ilyen a szerencse! Mások talán rájuk is mosolyog.

A megejtett sorsolás során a nyereménytárgyakat az alábbiak nyerték:

Az első díjat, Benedek Eleknek: Katalin, Zsuzsika, Galambok, Öcsike könyve, Rókáné komám-asszony, Többsincs királyi és Hires erdélyi magyarok c. könyvét a 166-os számú sorsjegy nyerte, amelynek tulajdonosa Neidenboch Laci, Arad. Str. Eminescu 11-12.

A második díjat, 1 levelezőlap albumot a 75-ös számú sorsjegy nyerte, amelynek tulajdonosa Leitner Vera, Déva, Magyar u. 18.

A harmadik díjat a 28-as számú sorsjegy nyerte és a nyereménytárgy egy bársonykötésű

emlékkönyv volt. A sorsjegy tulajdonosa Máthé Klárka, Beica de Jos

A negyedik díjat, 1 doboz levélpapírt, Sonn Imre, Petroseni. Str. Cuza Voda 21. a 158-as számú sorsjeggyel nyerte.

Az ötödik díjat, 30 db képes levelezőlapot Bocsánszky Erzsébet, Gherla, Str. Stefan cel Mare 28. nyerte az 55-ös számú sorsjeggyel.

A hatodik díjat, egy bőrkötésű előjegyzés, naptárt, Benedek Sándor, Turnisor, Gara, jud. Timis nyerte a 168-as számú sorsjeggyel.

A hetedik díjat, 1 doboz vízfestéket, Antal Miklós, Kecas, jud. Timis nyerte a 9-es számú sorsjeggyel.

A nyolcadik díjat, egy tolltartót, Bartók Ferencz, Salonta-Mare, Str. Viteazul 37. nyerte a 20. számú sorsjeggyel.

A kilencedik díjat, egy sakktablát figurákkal Fried Imre, Lugos, Str. Unirii 22. nyerte a 6-os számú sorsjeggyel.

A tízedik díjat, egy csomag külföldi bélyeget, Kovács Jolánka, Pileac, jud. Bihor nyerte a 104-es számú sorsjeggyel.

A tizenegyedik díjat, Benedek Elek: Öcsike könyvét, Székely István, Sighetul-Marmatiei, Calea Bogd. Voda 125. nyerte a 111-es sorsjeggyel.

A tizenkettedik díjat, egy Fridolin társasjátékot, Schneider Józsika és Gyurika, Satu-Mare, nyerték a 101-es sorsjeggyel.

A tizenharmadik díjat, egy Fridolin társasjátékot, Sigmond György, Girls Aries, nyerte a 140-es számú sorsjeggyel.

A tizennegyedik díjat, Verne Gyula: A francia zászló, Begum ötszáz milliója és Utazás a hold körül c. könyvet, Vitos Sanyi, Ghiorok, jud. Arad nyerte a 138-as számú sorsjeggyel.

A tizenötödik díjat, egy írómappát, Kiszák Imi, Galánta, Pö-utca 117. sz. nyerte a 155-ös sz. sorsjeggyel.

A tizenhatodik díjat, egy körzöt, Szilvássy Károly, Seini, Erdősi-tér 527. sz. nyerte a 42-es számú sorsjeggyel.

A tizenhetedik díjat, egy levelezőlap-albumot, Broczkó Ella, Satu-Mare, Bercsényi u. 3. nyerte a 151-es számú sorsjeggyel.

A tizennyolcadik díjat, egy rajztömböt, gr.

Bethlen Gábor és Dani, Aiud, Str. Mihail Viteazul 33. nyerte az 53-as számú sorsjeggyel.

A tizenkilencedik díjat, egy doboz vízfestéket, Bárdos Károly, Oravita, nyerte a 88-as sz. sorsjeggyel.

A huszadik díjat, egy számoló-gépet, Henninger Palika és Franci, Socaciu, nyerte a 78. sz. sorsjeggyel.

A huszonegyedik díjat, kis rajztáblát vonalzókkal, Molnár Annus, Nagyborosnyó, Bánffy u. 13. nyerte a 107-es sorsjeggyel.

A huszonkettődik díjat, egy zsebirónt betétekkel, Pintér Margit, Arad, Str. Episcopul 113. sz. nyerte a 84-es számú sorsjeggyel.

A huszonharmadik díjat, tizenkét színes irónt, Eröss Al red, Temesvár, nyerte a 130. sz. sorsjeggyel.

A huszonnegyedik díjat, Monoky Sándor: Tündérmese c. könyvét, Partos Matild, Nagyvárad, Calca Borobancsior 22. nyerte a 121-es sz. sorsjeggyel.

A huszonötödik díjat, egy zsebkést, Kolconai stván, Hunedoara, Str. Libertat 10. nyerte a 58-as számú sorsjeggyel.

A huszonhatodik díjat, egy üveg kölnivizet, Gyárfás Magda, Kolozsvár, Str. Caragiala 1. sz. nyerte a 66-os számú sorsjeggyel.

A huszonhetedik díjat, egy Richter-féle építő-kockát, Wild Frigyes, Alba Iulia, Kis Szeminárium, nyerte a 70-es számú sorsjeggyel.

A huszonnyolcadik díjat, egy kézi nyomdát, Molnár Endre, Temesvár, Somló villa, Belváros nyerte a 108-as számú sorsjeggyel.

A huszonkilencedik díjat, egy szép kivitelű tolltartót, Strömpl Lili, Balaszeri, nyerte a 74-es számú sorsjeggyel.

A harmincadik díjat, egy növénygyűjtőt, Tóth Lajka, Karánsebes, nyerte a 4-es számú sorsjeggyel.

A harmincegyedik díjat, Fridolin társasjátékot, B. Krausz Irén, Turda, Szódagyár, nyerte a 73-as számú sorsjeggyel.

A harminckettedik díjat, Szondy György: Börme c. könyvét, Werthzimer Rózsika, Zsibó, nyerte a 123-as számú sorsjeggyel.

A harmincharmadik díjat, ceruzaheggyező, Blaskó György, Sepsiszentgyörgy, Str. Cuza Voda 4. nyerte a 32-es számú sorsjeggyel.

A harminnegyedik díjat, Balázs Ferenc: Mesefolyam c. könyvét, Csáhy Olga, Gyergyószentmiklós, Str. Posta Vecse 3. nyerte az 59-es sz. sorsjeggyel.

A harminötödik díjat, száz db. névjegyet a nyertes nevével, Tauszig Imre, Sárbogárd, nyerte a 46-os számú sorsjeggyel.

A nyereménytárgyakat a mai postával a nyerteseknek megküldöttük.

Igy folyt le tehát a sorsolás és azt hisszük,

a nyertesek meg vannak az eredménnyel elégedve. Sajnos azonban, nincsenek meglegedve azok, akik nem nyertek és akik mégis olyan kedvesek és lelkesek voltak és részünkre előfizetőt szereztek. Éppen ezért tehát halgassatok ide, leányok és fiuk, mit gondoltunk. Azt gondoltuk, hogy nem tesszük ki a szerencse esélyeinek azokat a derék előfizetőinket, akik olyan lelkesen és szeretettel szereztek a múltban és szerezni fognak a jövőben is előfizetőket, mint amilyen esélyeknek most kitéttük őket. Hanem minden előfizetőnknek, aki új előfizetőt szerez és az új előfizetőnek legalább negyedévi díját behüldi hozzánk, nyereménytárgyat adunk.

Aki egy előfizetőt szerez, kaphat kívánsága szerint: vagy egy *kézipomdát*, vagy egy *doboz levélpapírt* a nyertes nevével megnyomva, vagy pedig *egy üveg kölnivizet*.

Aki két előfizetőt szerez, annak küldünk *egy öntöltőtollat*.

Aki négy előfizetőt szerez, annak megküldjük *Benedek Eleknek*: Katalin, Zsuzsika, Galambok, Öcsike könyve, Hires erdélyi magyarok, Róhá né komámasszony, Többsincs királyfi című *könyveit*. Aki pedig öt előfizetőt szerez, az *egy tootball-labdát* kap belsőgummival egyetemben.

Hogy ezeket a díjakat megkapjátok, a következőképpen kell eljárni:

Írjatok egy levelet a Cimbora kiadóhivatalának, amelyben szóról-szóra a következő álljon:

Az alábbi postásaim belépnek a Cimbora előfizetői közé és kérem, tessék nekik a lapot megindítani. Az előfizetőm neve és címe a következő: (Ide írjátok az előfizető nevét, a szüleinek nevét és foglalkozását, a várost, ahol az előfizető lakik, az utcát és házszámot románul, ha az előfizető falun lakik, a falu nevét, annak utolsó postáját és a megye nevét.) Azután így folytassátok a levelet: Tekintettel arra, hogy egy, kettő, három, négy vagy öt előfizetőt szereztem, kérem ennek és ennek a nyereménytárgynak a megküldését.

A levéllel egyidejűleg külföldön postautalványon el kell küldenieztek címünkre annyiszor száz leut, ahány előfizető részére leveletekben a Cimbort megrendeltétek. Mi a pénz beérkezése után a nyereménytárgyat részletekre azonnal megküldjük.

A mai napon a Cimbora kiadóhivatala minden nyereménytárgyból 20-20 darabot meg is vásárolt, mert tudjuk nagyon jól, hogy az első héten el fog fogyni ez a sok és értékes ajándék, mert ismerjük a lelkesedéseket, amellyel minden kérdésünket örömmel és azonnal teljesítitek.

Lássuk tehát! A Cimbora kiadóhivatala.

Ó, ti kedves, szép napok!

**Ugy sűt a nap, szinte éget,
Elűltek a zord szelek.
Buzakalász rég megérett,
Patak vize longy-meleg.**

**Hej, milyen jó a szabadban,
Boldog, aki járhat ott
S lubickolhat a patakban...
Ó, ti kedves szép napok!**

Lillalló király története.

Mese a kicsinyeknek arról, amit a nagyok végig élnek. — Irta: S. NAGY LÁSZLO.

Messze, messze, Meseországban, ahol örökké vidul az arany-narancs s cédrusfák zöldje sohasem halványul, élt boldog örömmel Lillalló király, sok száz törpéjének kincses büszkesége. Datolják értéket s húsos banánok meseországban, a szőlő édes gyümölcsöt termelt s messzi országnak olyan boldogok voltak sok száz törpéi, mint szőke kislányok, barna fiucskák, karácsony este, ha felgyúl a villany s gazdag ajándékokkal halmozzák el vágyaikat. A törpék nagyon-nagyon szerették Lillalló királyt, akinek a nevét mindig valami szent muzsikális érzéssel mondták ki.

— Lil-lal-ló, énekelték akkor is a törpék, ha csak maguk között akartak beszélni királyukról.

— Lil-lal-ló, énekelték mindig, ha a nap aranytalléra reáragyogott tündöklő fényével szép meseországra.

— Lil-lal-ló, énekelték még akkor is, ha csak egyszerűen mondani kellett volna, mert áhítatos boldogság szállta meg olyankor mindig a szőkeszakállu, vajszívű törpéket.

Mennyi muzsika, mennyi mély érzés van ebben a szóban: Lillalló. Stradiváriknak zengő zenéje, ezüsthártyáknak csengő csengése lehet csak szebb ennél.

Történt egyszer, hogy Lillalló király megunt boldog legényéletét. Fiatal volt, csengő kacajt akart maga mellett hallani s arcok mosolyában akarta ragyogtatni szemei tükrözését. Hatalmas, nagy úr volt. A szava parancs és akarata sérthetetlen. Gyöngyházbatárba fogatta Hattyuszárny lovait s elment a szomszédországba, ahol szegények voltak az emberek, aranybúza helyett kavicsok ter-

mettek, de a királylány szép volt, mint a pünkösdi rózsza.

Hetedhét országra szólt a muzsika, templom-harangok hirdették a vigasságot, a nászt, regösök regéltek s ifju özvegyek énekelték Lillalló határtalan boldogságát.

De a hervadó szegénységből pompázó fénybe költözött Mirjana királyasszonyt megejtette a sok kincs s Lillalló király nagy szeretete. Hódítani akart, hogy mindenki rabszolgája legyen s egyedül trónoljon fényes bitorában, törpék és óriások minden birodalmában. Lillalló mindent megtett a szépséges Mirjánának, csatákat vívott, diadalt aratot s ékességekkel halmozta el szíve választottját. Gyémántországból hozott diadémot szíve királyasszonyának s a csodák országából szakított rózsát ifju hitvesének.

Hanem Mirjana királyasszony még többet kívánt. A Nap városába küldte Lillallót, hogy rabolják el a Nap sugarait, de Lillalló törpéi fekete korommá égtek a Nap városának perzselő tűzében. Ocean országban a hullámok siratták el sok száz törpe szomorú esetét. Csak Mirjana királyasszonyt nem szomorította el a törpék gyásza. Most már keleti kincseket akart a Gyöngyök országából, de a Gyöngyök országából csak gyászt, könnyeket gyöngyét kapott, mert Lillalló király is ott vesztette el ifju szép életét.

Mirjana fekete palástot öltött magára, a törpék pedig három évekig éjenapon át imádkozták Lillalló királyért. Amikor a harmadik év utolsó napja is eltelt, a törpék újra meghúzták a harangokat, majd kimentek az Álmodók tengeréhez s akik még életben maradtak a

hosszu háboruk alatt, most azok is beletemették magukat az Álmodó tengerének ezüst habjaiba.

Az Álmodó tengerének ezüst habjai azóta minden éjszaka bánatos dalokat sirnak s azt mondják, hogy az a muzsika a tenger halott törpéinek lelkéből száll fel

(Kolozsvár).

Kiadóbácsi postája külföldi előfizetőihez.

Biró Lenke, Losoncz. Előfizetési díja az átutalt 20 cK-val ápr. 1-től jun. 30-ig ki van egyenlítve. — Facsonay Klára, Losoncz. Ugyanazt üzenjük, amit Biró Lenkének. — Bartha Géza, Bratislava. Előfizetési díja a beküldött 20 cK-val jul. 1-től szept. 30-ig ki van egyenlítve. — Katoná Margitka, Rimaszombat. A júliusi első számhoz mel'ekelve elküldtük a csekklapot.

Elek nagyapó üzeni.

Grüner Pál, Nagyvárad. Írtam a kiadóbácsinak, hogy pótolja, ha van felesleges példány, a múlt évi 13. 14. és 25. számot, meg az ez évi 18. számot. — Vasas Béla, Nagyvárad Való igaz, hogy Nagyváradhoz közelebb van Szalmár, mint Kisbaczon, de azért mégis célszerűbb, ha egyenesen Kisbaczonba címezed a leveledet, mert Szalmárról minden levelet hozzám küldenek. Szóval, amint láthatod, mégis Kisbaczon van közelebb Nagyváradhoz, nem Szalmár. — Sári Tudom a vezetéknévedet is, azt is tudom, hol kell a leveled, de mert sem ezt, sem azt nem írtad a leveled alá, én se írom ki a nevedet, szóval, bujócskát játszom veled. Egyébként kárpótolsz azzal hogy igen szépen írod le a zárdai életet és oly helyesen írsz, hogy nagyítóüveggel sem találok hibát a leveledben, ami nemcsak téged dicsér, de dicséri a petrosényi zárdaiskolát is. Képzelem, milyen boldogok voltatok, amikor szénát gyűjtöttek a zárdai nagy kertjében s azt is, hogy milyen jól esett az uzsonna, amely kávéból, kenyér'öl és ret'kből állott. Ha részt veszel a rajzpályázatban, a rajzot nem kell kifesteni. — Balogh Bözsike, Déva. Egy hónapig Pesten voltál a hugoddal, ott vizsgáztatok s a vizsgátlak jelesen sikerült. Itt sem feledkeztél meg az Öcsik pályázatáról s nem is marad el a jutalma. Nem azért, mert Pesten igazítottad helyre, hanem azért, mert kifogástalan a helyreigazításod. — Windhaub Margit, Kolozsvár. Te is tudod könyv nélkül az üzenetemet, mint Páska Judit és mondasz egy örömhírt is, azt hogy jövőre a Marianumba mégy. Azt kérde: hallottam-e már a Marianumról? Nemcsak hallottam, de ezelőtt három évvel meg is látogattam s több osztályba be is mentem, magamnak is, meg a lányoknak is nagy örömmel. Mondhatom, jobb helyre nem vihetnének a szüleid, mint a Marianumba, mert ez a legjobb hírű iskolák közé tartozik. Az Öcsike levele helyreigazításának határideje június végén járt le. Szeptember végén a nyári be-

számoló és a rajzpályázat jár le. Küldhetsz rajzot akár mennyit. — Simon Imre, Aninosa. Írd meg következő leveledben, hogy Aninabánya-e Aninosa magyar neve. — Huszár Józsa és Károly, Abafája Megengedem, hogyne engedném meg, hogy ti is nagyapónak szólítsatok. Nem is esnék jól, ha másképp szólítanátok. Annak örvendek, hogy ti is részt vesztek a nyári beszámoló pályázatban, mert leveletekből ítélve azt hiszem, sikerrel fogtok pályázni. Írásotokkal minden tekintetben meg vagyok elégedve, rejtvényeitek közül pedig sorra kerül a 4.-ik, a többi meglehetősen ismerős. — Kun Jancsi, Temesvár. Mind a két pályázatban részt veszel, nem azért, hogy díjat nyerj, hanem azért, hogy gyakorold magad az írásban. Ezt annál szívesebben halom, mert kitűnő a bizonyítványod, kitűnő érdem az írásod s még sem tartod feleslegesnek, hogy abban gyakorold magadat. Bizony, megérdemled, hogy anyukád 100 leu-val ajándékozzon meg s azt is, hogy tavasszal elviit Abbaziába, amely utadról elvárom a beszámolódat. Rejtvényeidből válogatok. — Tima Endre és Ilonka, Zilah Örvendek, hogy már is megszerettétek a Cimborát s igazi jó pajtlásnak találtjátok. Jó a rejtvényetek, dicséretet érdemel az írásotok, illetőleg annak az írása, aki ezt a levelet írta. Szeretettel várom további leveleiteket. — Bede Mariska, Nagyborsnyó. Éppen ezer esztendeje, hogy nem írtál nagyapónak s tulajdonképpen most se írtál levelet, csupán Öcsike levelét igazítottad helyre. Remélem, a nyáron a mulasztást kipótold. — Tolcsay Gabi, Bánffyhunad. Kolozsvárt tanultál s az intézetből csak a szülőkkel volt szabad levelezni, azért nem írtál oly-sokáig. Erzsébet nővér is rég nem írt, amiből azt következtetem, hogy tén nagy leány lett és kinőtt a Cimborából. Lám, én nem feledtem el, hogy ő egykor hűséges olvasóm és levelezőm volt. Intézkedtem, hogy az újságot ne Kolozsvárra, hanem Bánffyhunadra küldjék. — Máthé Klárka, Alsóbölkény. Várom az ígért részletes levelet s egyben azt is, hogyan sikerült a vizsgád. — Lázár Róbert, Maros -

vásárhely. Saját bevallásod szerint, van már két éve, hogy nem írtál, mégpedig azért nem, mert lusta voltál és emiatt már két pályázatról késtél le. Dicséretre válik az őszinte vallomás s azt hiszem, ebből joggal következtetem, hogy vége a lustálkodásnak s gyakrabban írsz ezután. A kiadóhátsónak írtam, hogy pótolja neked a múlt évi 33., 45., 46., 47., 48., 49., 50., 51. és 52. számot de bizony ezeket azon melegében kellett volna megreklamálnod, mert kérdés, hogy mindenik szám kapható-e még. Örvendek, hogy különösen Tamás érdeklődése tetszik neked, mert ez komolyságra vall és enyhíti eddigi levélíró lustaságodat. Az Évi hugoddal szerkesztett rejtvényekből válogatok. — *Darvas Sára és Böske, Máramarossziget.* A Cimborát alig várjátok és utolsó betűig elolvassátok, de levélírásra ritkán van időtök. Ezt a levelet éppen a Sára vizsgájának a napján kaptam s az ő kívánsága szerint gondoltam is rá. Remélem, nem hiába. Erről majd számoljatok be. — *Péter Margit és Piroška, Sepsiszentgyörgy.* Ha sokat tanultál, meg is volt az eredménye, mert a harmadik osztályban te voltál a legjobb tanuló s román szokás szerint megkoszorúzták, aztán kapnál 9 román könyvet és egy román-magyar szótárt, végül két ablak nagyságu színes képet, az egyiket a trónörökös, a másikat a trónörökösne arcképe. Nemcsak szüleidnek szereztél örömet a külön vizsgáddal, de nekem is, mert te is megbizonyítottad, mint ahogy már több unokám bebizonyította azt, hogy erős akarattal és szorgalommal le lehet küzdeni a nyelvi nehézségeket, még pedig az anyanyelv ártalma nélkül, mert mondhatom, oly helyesen írsz magyarul, mintha soha más nyelvet nem tanultál volna s akármelyik érettségizett diáknak dicséretére válnék a helyesírásod. A kedves keresztmamádnak, aki neked megrendelte a Cimborát s megígérte, hogy addig járhatja, ameddig kívánod, tolmácsolj meleg üdvözlétemet. A nyáron, amint leveledből látom, alaposan szétozlik a család. Piroška testvéreként Vintila Vodára (Munténia) az anyuka testvéréhez megy, a fiu testvéred Zoltánban nyaral, a nagybátyádnál, Péter Edénél, te meg Léczfalvára, majd Tordára mégy, így aztán — írod — pihenni fognak a szüleid, mert amikor mind a hárman otthon vagytok, olyan lármát csaptok, akárcsak heten volnátok. Léczfalváról, Tordáról várom a leveled és beszámolóid. *Kiss Irénke, Szék.* Várom a leveledet, amelyben részletesen beszámolsz a haragszentelésről. — *Vasas Béla, Nagyvárad.* Ugy látszik, hamarosan rájöttél, hogy mégis csak közelebb van Nagyváradhoz Kisbaczon, mint Szatmár, mert idekültél Öcsike levelének a helyreigazítását. Örvendek, hogy a Gofdu liceum első osztályát és e hegedű iskola hetedik osztályát jeles és jó eredménnyel végezted. Most már csakugyan nyugodtan olvashatod a Cimborát, s remélem, szorgalmas levélíró leszel. Melyik

könyvet nyerted? — *Jakobovits Margit, Petrozsény.* Egy kicsit lusta voltál, egy kicsit feledékeny, de főképpen a sok tanulás miatt nem írtál mostanig. De már végeztél a negyedik polgárit és ezután gyakrabban írsz. Valóképpen nem neked jár a Cimborá, hanem az öcsédnek, de alig várod, hogy megérkezzen. Ennél nagyobb dicséretet nem mondhatnál a Cimborára. A rejtvény megfejtést egyenesen Kisbaczonba küldjed. — *Kovács Piroška, Nagyvéd.* Megkaptam a helyreigazítást, de szerettem volna, ha levelet is írsz s megírod, hogyan sikerült a vizsga. — *Bessenyei Margit, Dicsőszentmárton.* Ugyanezt üzenem neked is. — *Pap Zsiga, Énlaka.* Nem külföldben. — *Deák Tusika, Sepsiszentgyörgy.* Ha neked nagy örömet szerzett a válaszom, nekem is azt szerzett újabb leveled is. Örömmel látom leveledből, hogy nemcsak Öcsike nadselű gondolatai tetszenek, hanem nagy figyelemmel olvasod a komolyabb dolgokat is. Az intő cédulából levontad azt a tanulságot, hogy őszintén be kell vallanunk a tiszta igazságot, mert a hazugság előbb-utóbb kiderül, a Csillagfallérokából pedig azt tanultad, hogy az első sikertelenségen ne veszítsük el minden reményünket, hanem reméljünk és tűrjünk, mert a közmondás szerint: a türelem rózsát terem, aztán legyünk hálásak a jó Istennek a szerencsében és imádkozzunk hozzá a csalódásban. Ime, ilyen figyelmesen és tanulságosan olvasod te a Cimborá olvasmányait, s még azt is kiszámítottad, hogy Hajnaunak éppen három millió aranyat kellett volna fizetni gr. Károlynak, amiért a palotájában lakott. Anyukádnak üzenem, hogy Simon Ferenczné Marosvásárhelyen lakik s két gyermeke él. Közeli rokona nagyapónak, mert nagyapó nővérének a leánya. Az adomái sorra kerülnek, s megnyugtathatlak, hogy leveledet éppenséggel nem találtam hosszúnak, mert szépen és érdekesen írsz. Nemcsak tőled, hanem Piroška hugódtól is várom a levelet. — *Bartók Kató, Nagyvéd.* Nem haragszom, hogy oly régen nem írtál, de bizony már-már azt hittem, hogy megfeledkeztlél nagyapóról. Azt ígеред, hogy ezután minden Cimborá érkezése után írsz, de attól tartok, hogy ezt az ígéreledet nehezen fogod teljesíthetni, inkább kevesebbet ígérj, aztán többet adj. Elhiszem, hogy rendkívül boldog vagy most, hogy élvezheted a szép szabad ágot, s kitűnő bizonyítványt vittél haza. Olvastam az ujságokban, hogy nagy jégeső hullott le Nagyvédre, s mondhatom, jobban akkor se busulhattam volna, ha Kisbaczonban hullt le ez a jégeső, annyira megszerettem Nagyvédet. Nálunk is volt jég, de nem tett kárt. — *Blaskó György, Sepsiszentgyörgy.* Látszik, hogy egy kissé gyorsan írtál, de azért éppenséggel nem csunya az írásod. A számrejtvényed sorra kerül, te pedig írd meg következő leveledben, hogyan sikerült a vizsgád.

FEJTÖRŐ.

A sorsolásban való részvételre egy rejtvény megfejtése is jogosít!
 A rejtvény megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorát egyszerre, a megfejtést követő hónap végén közlöm!
 A megfejtések beküldésének határideje a hónap 10-ik napja.

Pontrejtvény.

Beküldte néhai KOVÁSZNAY PÉTERKE.

- ... Sivatagi állat.
- ... Férfi név.
- ... Házi állat.
- ... A magyar nép fája.
- ... Női név.
- ... Férfi név.
- ... Kiket együtt hoz a gölya.
- ... Kedvelt reggeli és uzsonna.
- ... A kemény ellentéte.
- ... Vág vele a szabó.
- ... A legbecsesebb ásvány.

A kezdőbetűk Arany János egyik hősének nevét adják.

ELKÉPZELNI SE LEHET szebb, jobb és olcsóbb könyvekkel a Hoffmann Ferenc ifjúsági regényeinél. A MINERVA Irodalmi és Nyomdai Műintézet Rt.-nél (Cluj-Kolozsvár, Str. Regina Maria 1.) ezekből a következők kaphatók darabonként 45 leiert:

1. Közelmek.	5. A jószág diadala.
2. A tél birodalmában.	6. Frigyes és Pi ci.
3. Viszontagságok a tengeren	7. Ehrlich Jakab.
4. A talizmán.	8. Nehéz idők.

Posta útfján is megrendelhetők a pénz előzetes beküldése mellett vagy utánvétellel.

CIMBORA

szerkesztősége és kiadóhivatala.

Szerkesztőség:

Bajánii-Mici (Kisbaczon) u. p. Bajánii-Mare (Nagybaczon) jud. Treiscaune (Háromszék megye). E címre küldendők a »Cimbora« részére szánt kéziratok, az Elek Nagyapóhoz írott levelek és rejtvénymegfejtések.

Kiadóhivatal:

Satu-Mare (Szatmár) Str. Cuza Voda 4. — A kiadóhivatalhoz küldendők a »Cimbora« előfizetési bejelentései és díjai.

Előfizetési díjak:

Romániában évi 400 leu, negyedévenként 100 leu.
 Csehszlovákiában évi 80 csehszlovák korona, negyedévenként 20 csehszlovák korona.
 Magyarországon évi 144.000 magyar korona, negyedévenként 36.000 magyar korona.
 Ausztriában évi 112.000 osztrák korona, negyedévenként 28.000 osztrák korona.
 Jugoszláviában évi 200 dinár, negyedévenként 50 dinár.
 Laptulajdonos: Szabadsajtó könyvnyomda és lapkiadó r.t.
 Felelős szerkesztő: Dénes Sándor.

A Cimbora könyvosztálya

A cserkészkönyvek új árai:

Farkas Gy.: Táborláz üzen	15— leu
Radványi K.: Horog István & Co	15—
Sztrilich-Mócsy: Cserkész segítségnyújtás	10—
Bulykó: Törvénytárgybeszéd	15—
Scherer: Próbaidős cserkész könyve	15—
Sztrilich-Mócsy: Tábori munkák	20—
Radványi K.: Napsugarleventék	15—
Kovács D.: Ballag már	15—
Scherer: Cserkészek könyve	15—

Gyomorrontásnál
 legjobb hashajtó a

KOPROL

Jóízű csokoládéból van. Kapható mindenyógyszertárba